

STRESZCZENIE PRACY DOKTORSKIEJ PT. „UMOWA O ŚWIADCZENIE ZDROWOTNE”

Autor: mgr Grzegorz Glanowski
Promotor: dr hab. Leszek Bosek, prof. UW
Promotor pomocniczy: dr Tomasz Sroka
Afiliacja: Zakład Bioetyki i Prawa Medycznego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego

Niniejsza praca doktorska powstała dzięki wsparciu Narodowego Centrum Nauki, które objęło finansowaniem publicznym, leżący u jej podstaw projekt badawczy (konkurs PRELUDIUM 8, decyzja Dyrektora NCN nr DEC-2014/15/N/HS5/01926 z dnia 15 lipca 2015 r.)

Przedmiotowa rozprawa jest pracą interdyscyplinarną. Została poświęcona analizie umowy jako źródła prywatnoprawnego stosunku prawa medycznego. Autor postawił tezę badawczą, że celowym jest podjęcie inicjatywy legislacyjnej zmierzającej do znormatywizowania w obrębie części szczególnej k.c. przepisów regulujących umowę o świadczenie zdrowotne, jako typ umowy nazwanej, będącej podstawowym źródłem prywatnoprawnego stosunku prawa medycznego. Zasadność tej tezy jest dowiedziona poprzez analizę historyczną (wstęp), analizę prawnoporównawczą (Dział I), analizę systemową (Dział II), analizę dogmatyczną obecnie obowiązujących przepisów prawa (Dział III) i wynikające z nich zasady oraz granice ponoszenia odpowiedzialności (Dział IV), wzbogaconą poglądami doktryny i judykatury.

Pod względem konstrukcyjnym, praca składa się ze wstępu, czterech działów oraz wniosków końcowych. Każdy z działów dzieli się na rozdziały poświęcone zagadnieniom bardziej szczegółowym, ulegającym dalszej systematyce na mniejsze jednostki redakcyjne porządkujące wywód. Każdy z działów został podsumowany wnioskami częściowymi, które posłużyły sformułowaniu wniosków końcowych pracy.

Wstęp zawiera wyjaśnienie terminów niezbędnych dla postawienia i należytego zrozumienia tezy doktorskiej. Autor prezentuje pojęcie i przedmiot prawa medycznego, argumentując dlaczego należy traktować je w kategoriach dyscypliny naukowej, uzasadniając prowadzenie badań naukowych. W dalszej części autor wyjaśnia termin stosunku prawa medycznego i dokonuje jego syntetycznej charakterystyki. Następnie przy pomocy metody historycznej autor argumentuje, dlaczego jego zdaniem podstawowym źródłem tego stosunku jest umowa, pod jaką nazwą powinna występować w obrocie prawnym oraz jakie okoliczności uzasadniają jej jurydyzację na gruncie k.c.

Dział I stanowi prawnoporównawczą analizę europejskich regulacji stosunku prawa medycznego. W ramach wprowadzenia zaprezentowano występujące w wybranych krajach UE metody regulacji stosunków prawa medycznego, tj. metodę publicznoprawną i prywatnoprawną. Ze względu na zakres przedmiotowy rozprawy, uwaga została skupiona na modelu regulacyjnym, w którym stosunek prawa medycznego został poczytany za stosunek prywatnoprawny, cywilny, zobowiązaniowy, o charakterze umownym. Szczegółową analizą objęto ustawodawstwo tych państw, które dokonały normatywizacji jego treści, jako typu kodeksowej umowy nazwanej. Autor

bada treść regulacji holenderskiej, litewskiej, niemieckiej, czeskiej oraz propozycji akademickiej zawartej w DCFR, jak też wzajemnie je porównuje.

Dział II poświęcony jest analizie systemowej. Punktem wyjścia dla określenia pozycji umowy (jako źródła stosunku prawa medycznego) w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej, uczyniono Konstytucję RP, w szczególności art. 68. Autor analizuje konstytucyjne założenia systemu ochrony zdrowia, nakreślając granice swobody ustawodawcy zwykłego w kształtowaniu jego modelu, w tym charakteru stosunków prawnych występujących między aktorami tego systemu. Dalszą część rozważań poświęcono przyjętemu rozwiązaniu systemowemu, tak aby ukazać jego istotę, podkreślić funkcję, a w konsekwencji jego pośredni wpływ na masowe nawiązywanie stosunków prawa medycznego. Dział II zamyka analiza k.c., jako aktu normatywnego, którego przepisy, mocą decyzji ustawodawcy mają stanowić podstawę do dekodowania treści stosunku prawa medycznego. W systemie umów prawa prywatnego, autor kategoryzuje umowę o świadczenie zdrowotne jako odmianę umowy o świadczenie usług, wyjaśniając na czym w jej przypadku polega dyrektywa odpowiedniego stosowania przepisów o zleceniu.

Dział III jest najobszerniejszą częścią pracy. Zawiera dogmatyczną analizę przepisów prawa stosowanych do umowy o świadczenie zdrowotne. Analiza ta służy dokonaniu kompleksowej charakterystyki umowy, określeniu jej stron, przedmiotu, treści, granic swobody kontraktowania, sposobu, formy, miejsca zawarcia oraz wygaśnięcia umowy.

Dział IV poświęcony został zagadnieniu ponoszenia odpowiedzialności z umowy o świadczenie zdrowotne. Mając na uwadze, że wskazana problematyka stanowi tylko wycinek w obszernym zagadnieniu odpowiedzialności kontraktowej w ogóle, zaznaczono w nim tylko kwestie najważniejsze z perspektywy istoty umowy o świadczenie zdrowotne. Z tego względu należy zwrócić uwagę na to, że w ramach przesłanki naruszenia zobowiązania, autor przybliży problem tego, kiedy na gruncie analizowanej umowy nienależyte wykonanie należy utożsamić z niewykonaniem w ogóle. W obrębie przybliżania przesłanki szkody, akcentowana jest doniosłość szkody niemajątkowej i możliwości jej naprawienia *ex contractu*. Natomiast w odniesieniu do przesłanki związku przyczynowego rozważania koncentrują się na zagadnieniu odmowy poddania się leczeniu jako formy przyczynienia się poszkodowanego oraz możliwości obrony za pomocą zarzuty zgody hipotetycznej (*causa superveniens*). W dziale IV została też przeprowadzona analiza uprawnień wierzyciela na wypadek zwłoki dłużnika oraz analiza problematyki rozkładu ciężaru dowodu, wzbogacona o postulaty *de lege ferenda*.

We wnioskach końcowych, autor podejmuje próbę przeprowadzenia krytyki własnego stanowiska, którą jednocześnie replikuje przy pomocy argumentów wywiedzionych z dotychczasowej analizy, podkreślając słuszność postawionej na początku tezy.

Kraków, dnia 24 września 2018 r.

Grzegorz Głanowski